

Insereti se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se ena primerno zmanjša.

Rokopisi

ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracije in ekspedicija na starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Narodna sprava pa mladoslovenci.

Že večkrat smo dejansko pokazali, da nam je sprava narodnjakov slovenskih pri srcu. V „Slovenku“ in v privatnih pogovorih smo razvijali načela, po katerih bi se kaj lahko doseglo porazumljenje; pri volilnih shodih in volitvah smo ljudem priporočali složnost in edinost, ki ste nam tolikanj potrebne. Pričakovali smo, da ravno to bodo storili tudi mladoslovenci, ter dejansko pokazali, da jim je za narodno spravo in vtrjenje narodne stranke slovenske res kaj mar. A pokazalo se je, da naše upanje je bilo prazno. Edino, kar so naši mladi storili, bilo je to, da so bili nekoliko ponehali v „Sl. Narodu“ psovati duhovščino, zastoj pa smo pričakovali, da bodo odločno razvili svoj program in natančno zaznamovali načela, po katerih se hočejo ravnati.

Ko se je sošel letošnji deželni zbor, upali smo, da se bodo naši poslanci o tej reči dogovorili in narodno spravo dognali. Da bi mladim pokazali svojo spravljalnost in tudi pri njih zbudili enakega duha, poprijeli smo se pri volitvi deželnega poslanca na Notranjskem od mladoslovencev priporočenega kandidata ter svojim prijateljem priporočali voliti ga enoglasno, da bi ta volitev bila takorekoč začetek in zastava porazumljenja med rodoljubi slovenskimi. Nihče nam tedaj ne more očitati, da bi ne bili po moči pospeševali domače sprave. Smemo li pa to tudi trditi o mladoslovencih? Kmaloma so v deželnem zboru pokazali, da svojim nekdanjim tovarišem niti za dlako nočejo odjenjati. V mnogih vprašanjih, kakor je bilo razvideti iz poročil deželnega zbora, glasovali so zoper staroslovence z nemškutarji ter bolj ponosni bili na to, da so liberalni, nego da so narodnjaki!

Pa pri vsem tem so bili naši poslanci še vedno pripravljani k porazumljenju ter so hoteli v to porabiti volitev novega deželnega odbornika. Sklenili so bili, da hočejo svoje glasove dati dr. Zarniku; a ker so bili oni odjenjali toliko, so po pravici zahtevali, da tudi Mladi nekoliko odjenjajo ter g. dr. Bleiweisu naročili dr. Zarnika vprašati, je li pripravljen solidarično ravnati z drugimi poslanci, in ne delati lastne svoje politike? Dr. Zarnik pa je to naravnost odbil, zato so naši poslanci dr. Zarnika popustili in sklenili voliti si dr. Poklukarja.

Ko je prišla volitev, dobil je dr. Poklukar 13 glasov, dr. Zarnik 6, in nemčurški kandidat 11. Pri drugi volitvi pa so nemčurji dr. Zarniku dali svoje glasove in mu s tem pripomogli k zmagi. Kako o tej reči sodijo naši prijatelji po dezeli, razvidelo se je iz našega dopisa „iz Dolenjskega“, nad katerim se „Narod“ silno huduje. Dr. Zarniku, pravi, se še sanjalo ni, da bi res utegnil kak nemškutar samega sebe tako daleč zatajiti, da bi pri volitvi njemu glas dali. Razumeva se samo ob sebi, da nij on niti enega nemškutarja v ta namen nagovoril. Nasledek kaže, da ta trditev „Narodova“ je piškava. Vsak človek ve, da tudi druga, tretja in deseta volitev bi bila brez uspeha, če bi bila vsaka stranka ostala pri svojem kandidatu. Dr. Zarnik je imel najmanj glasov, tedaj čisto nobenega upanja ne izvoljen biti, če bi se bila ena ostalih strank volitve zdržala. Če bi tedaj ne bil imel nobenega vzroka zanašati se na nazprotno stranko, bi bil moral pri drugi volitvi s svojo stranko ali čisto zdržati se volitve, ali pa svoje glasove odstopiti dr. Poklukarju, ki bi bil na vsak način zmagal. Ker se ni zgodilo niti to niti uno, nam je to jasen dokaz, da se ni lagal

dopisnik „Slovenčev“, ampak „Slov. Narod“. Naši mladi pa so pri tej priliki zopet pokazali, kako si spravo narodno mislijo. Da-si nas je velika večina, vendarle hočejo, da se jim brez pogodbe udamo, ker za dlako od svojega zahtevanja ne odstopijo. Nadejali smo se, da smo že blizo do tolikanj zaželene in nam tako silno potrebne sprave, sedaj pa smo se prepričali, da smo se jako motili in da z ljudmi brez trdnih načel in brez značaja sprava ni mogoča!

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. maja.

Avstrijske dežele.

● Avstriji piše neki pariški dopisnik v londonskem „Observer“, da ji je Pruska ponudila, bi li ne hotela zopet vstopiti v nemško zavezo? Če bi Avstrija sprejela to ponudbo, stopila bi v vrsto tistih držav, ki so le še po imenu samostalne, v resnici pa so kronovine pruske. Zato nikakor ne moremo misliti, da bi kak avstrijski državljani kaj takega nameraval. Omenjeni dopis je bil v berlinski „Nat. Ztg.“ ponatisnjen in je naredil veliko hrupa, zlasti ker se govori, da ga je pisal grof Beust. Če je to istina, se nam je še bolj bati omenjenega slučaja, kajti dosedanje delovanje Beustovo bilo je Avstriji le na kvar.

Viceguverner narodne banke Ribars, se je 25. maja v Heiligenkreuzu pri Dunaju ustrelil. Poglavitni vzrok samomora je bilo bankrotstvo tržaških kupcev Cloetta, katerih eden, Nikolaj, se je tudi samega sebe usmrtil. Ribars je bil za nje neki sprejel za 150.000 gl. menjic, ki se imela plačati v sredo, pa se je dan prej usmrtil. To je naj-

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

Neronova besnost in nestrpnost postajala je čedalje nestrpljivejša. Videti je bilo, da hoče vso krepost zadušiti, da bi potem mogel tim laglje se okleniti brezbožnosti, pregrehe in zločinstev. Ali s tem se strast njegova ni naspasla. Ukazal je tudi mnoge naše modrijane pozapreti in pobijati, ker niso hoteli živeti niti v razuzdanem mestu niti na njegovem grešnem dvoru. Umeje se samo ob sebi, da takemu okrutniku, ki gazi božje in človeške postave, nista odšla naša aposteljna. Že je bil izdal ukaz, da primejo Petra, a mi smo gledali odvrniti zleg, ki bi bil zelo zadel cerkev. Jokaje smo prosili Petra, naj nemudoma iz mesta pobegne, in se odtegne sovraštvu okrutnikovemu. Naposled se je udal. Ali gleda! Pri vratih se mu prikaže Zveličar. Peter ga vpraša,

kamo gre, a on odgovori: „V Rim, da bodem na novo križan“. Peter je razumel pomen teh besedi, spoznal je, da je blizo tisti čas, ko bo Jezus trpel po svojem namestniku. Hitreje kot je bil bežal, se je vračal. Pripravljal se je od slej za smrt. Aposteljna sta začela še iskrenišče učiti, mnoge sta spreobrnila, celo uradnikov cesarjevih, in tudi neke nesrečne žrtve cesarjeve samopašnosti. Ta čin pa je na novo podpihal iskro, ki je bruhnila v tako požrešen plamen, kakor nikdar popreje.

Neron videl, da ljudstvo v Rimu in po okrajnah opuščja malikovanje ter sprejema novo vero, sklene z enim udarcem zatreti cvetečo cerkev. Ali popreje hoče temelj spodkopati in vogelnik zdrobiti, zato dá Petra in Pavla prijeti in posaditi v mamertinske ječe, ki so na podnožju Kapitolovem. Ondi pa je viši naš pastir spreobrnil oba čuvaja in ju krstil z vodo, ki je na čudovit način privrela bila iz tal, in ta vir še ni usahnil, ko sem jaz odhajal iz Rima. Tisti dan pred kalendami julijevimi peljali so Petra na morišče. Sprva so ga bičali,

a potem pribili na križ z glavo navzdol, kakor je bil sam zahteval, češ, da ni vreden umreti tako, kakor je bil umrl mojster njegov. Ravno ta dan so tudi Pavla pograbili na cesti Ostija, njega pa so obglavili, kajti rimski državljani ne sme sramotne smrti umreti. Gredeč na morišče spreobrnil je Pavel še dva vojaka, ktera so potem mučili. Kri mučencev rodila je novih spoznavalcev.

Iz Rima širilo se je preganjanje po okrajnah, kjer so trinogi kristijane zapirali, bičali, divje zverini metali, da jih je trgala, križali in na stotere druge načine ubijali. V Pisi in Luki sta mučeniško umrla Pavlin in Torpat; v Mediolanu Gervazij in Protazij, njun oče Vetelij in mati Valerija, pa Celz in Nakarij; v Raveni je umrl Apolinarij, v Akvileji Hermagor, prvi ondotni škof, in Fortunat; v Briksiji pa Aleksander. Besnost preganjalcev segla je tudi na Španjsko, kjer je apostelj Jakob stareji širil sveto vero. Oni hip, ko smo odpluli na Judovsko, poslali so na Španjsko napis za Neronov spominek. Taki-le je;

očitnejši dokaz, da nasledki borznega kraha se še niso zaravnali, in da največi bogatini dunajski stoje na jako slabih nogah.

Ogerski zbor se prične 28. avgusta. Dotično kraljevo pismo se bode med 5. in 8. junijem objavilo.

Srbski cerkveni kongres v Karlovcih se je odložil in bode zborovala le sinoda. Vladini komisar Hueber je 27. maja prišel v Karlovice, in je bil od patrijarha, škofov in vojaščine sijajno sprejet. Ker pa je bilo do sedaj v navadi, da vladini komisar sme le tedaj vdeležiti se zborovanja sinodinega, če se ima voliti kak škof, kar se pa zdaj ne bo zgodilo, in ker to tudi srbske privilegije zahtevajo, se bodo škofje pri cesarju neki pritožili, da bi vladini komisar vdeležil se sinodinega zborovanja, češ, da hoče ogerska vlada nadzorovati patrijarha in škofo, kar močno žali njihovo lojaliteto.

Vnanje države.

Pruski poslanec v Londonu, grof Münster, pride neki v Berlin, da se bo opravičil zaradi neprevidnega svojega govora, v katerem je bil izbleknil, da poglobitni namen cerkvene borbe pruske je vničenje papeštva in katoliške cerkve. „Za trdno pričakujemo“, piše „Germ.“, „da se bode to vresničilo, in da se bode z merodajnega mesta v pomirjenje katoličanov pojasnil pomen in obseg poslančevega govora. Sploh pa se razodeva velika brezozirnost do cele tretjine državljanov pruskih, da se v tej reči do sedaj še nič ni zgodilo, razun kar se je poljubilo nekterim podkupljenim listom, ki so grajali obnašanje grofa Münstera. To v tako očitnem slučaju ne zadostuje, razun če se naši državniki v svoji politiki dejansko na katoličane le še ozirajo, kadar jim je treba davkov in vojakov.“ Kar grof Münster v Londonu, trdil je tudi neki pruski minister nekemu diplomatu, kakor je grof Landsberg-Vehlen pred nekimi dnevi pripovedoval v gosposki zbornici pruski. „Take izpovedi poslancev in ministrov“, zdihuje vsled tega neki vraden list, „naši dobri in pravični reči le škodujejo, in nihče se ne sme čuditi, da je to v najvišjem krogu jako osupnilo in da za izvrševanje kulturne borbe nočejo nobenih pripomočkov več dovoliti. Zagotavlja se nam, da nedavno se je neko dotično zahtevanje odločno odbilo.“

Srbskega kneza, ki potuje po deželi, ljudstvo tako navdušeno sprejema, kakor še nobenega njegovih prednikov ne. Neka deputacija mu je rekla: „Gospod, življenje in blago hočemo žrtvovati, za te hočemo živeti in

umreti.“ — Marinovič, ki je bil od kneza poslan v Petrograd, se je te dni povrnil domov. „Augsb. Allg. Ztg.“ méni, da je za kneza snubil neko rusko princesinjo. To se je enkrat že govorilo, pa kmalo zopet zanikalo.

Iz Španjskega se poroča, da admiral Barcátegui, ki je hotel Karlitom za braniti po morju prišla orožja spraviti na suho, je bil od neke krogle usmrten, dva častnika pa sta bila ranjena.

Izvirni dopisi.

Od Drave, 28. maja. Po naključbi mi pride 10. število „Slov. Učitelja“ pod roke. Prinese mi ga prijatelj, češ, da bom morebiti ložej razumel nek dopis v omenjenem listu iz Gradca 25. aprila silno strastno pisan v neki divji slovenščini, v kateri radi dopisujejo zasramovavci sv. vere na Slovenskem.

Dopis prebravšem, mi pride na misel, „gosp. N., učiteljski pripravnik v Gradcu“, mora v logu doma biti; ker tako neumno in strastno modri može — naj si bodo kakega koli prepričanja — ne pišejo. Nisem se motil. G. N. je iztiran bogoslovec iz Mariborskega seminističa, in je doma v neki vasi, ki ima od „loga“ svoje ime. Kako moder je ta pripravnik, se vidi kmalo iz omenjenega dopisa, v katerem si učeni dopisun svoj učiteljski smoter v to stavi, „bičati“ duhovnike, češ, ljudi „slepijo.“ Kako lepega zadržanja je dotični gospod N., uči se iz tega, ker je moral zaradi pijančevanja Mari-borsko semenišče zapustiti. Da je tudi hvaležen sin svojih starišev, spoznamo iz dopisov, ktere je o svojem času pošiljal v „Sl. Narod“, v katerih zasramuje celo svojega dobro starega očeta. Dal to je vseh odpadnikov in breznačajnikov znamenje, da tiste napadajo, od kterih so poprej dobrote dobivali, če se čutijo od istih zavržene. Dopisnik v „Slov. Učitelju“ ni edini med takimi. Po vsem Slovenskem jih imamo dovolj, ki strastno napadajo „rimskim fanatizmom nadobnote (!)“ svečenike, pri kterih še so malo časa pred lazili, hoteči od njih podpore. Sramota za take „učiteljske priprav-nike.“ Na vseh veternih odpadnikih najdemo to lastnost, da nimajo toliko dostojnosti, da bi o slabosti svojih nekdanjih kolegov molčali, kar tirja že navadna človeška omika. Radi ometujejo tiste, ki niso njihovega prepričanja, z blatom ogovarjanja in opravljanja in so še pri tem tako slepi, da ne spoznajo, da se sami oblatujejo. To mi pride na misel pri omenje-

nem dopisu, v katerem govori „učiteljski pripravnik“, kako je hodil s svojimi nekdanjimi kolegi po raznih mariborskih spelunkah.

Kakega značaja je g. N., se vidi tudi iz tega, da dobiva podporo od tistega sramotnega društva v Gradcu, ki ima namen podpirati duhovnike, ki so sveto prisego dano pri mešnikovem posvečenju prelomili. Ker pa takih duhovnikov dotično društvo ne dobi, podpira tudi odpodene bogoslovce, češ, „bolje je bobova slama kakor prazne jasli.“ Mi nikakor ne čestitamo slavnemu in poštenemu učiteljstvu za tak „prirastek“ kakor je g. N., ker osebe, ki so danes družega, jutro družega prepričanja, niso možje, temuč veterjnaki, ki nobenemu stanu ne delajo časti; najmanj pa bodo to storili učiteljskemu, kteremu je dandanašnji značajnikov treba, da učitelji ne bodo popolnoma odpadli od tega, kar v resnici koristi našemu blagemu slov. narodu. Naj opomnim še to, da je obžalovanja vreden list, ki se imenuje „glasilo učiteljskega društva za slov. Štajer“, ki pa svoje predale odpira tako neumnim in strastnim dopisom, dopisom, ki nimajo nobenega družega namena kakor prepir delati. G. N. imenuje „Sl. Gospodarja“ „zabeški listič“, ki gotovo poštenim učiteljem ni nobene zapreke delal in tudi gotovo ne bode, ker je omenjeni list „Glasilo poštenih kat. Slovencev za spodnji Štajer.“ Slednjič bi g. „učiteljskemu pripravniku“ še priporočali, naj bere „Olikanega Slovenca;“ ali pa zdaj, ker je v nemškem Gradcu: „Knigges Umgang mit Menschen.“

Od Ljutomera, 27. maja. (Obletnica.) Minulo je več let, odkar se je naša čitalnica prekrstila. Dobila je ime politično društvo. Kakor nekdanj čitalnica, tako pripravlja sedaj i njeno dete — politično društvo — vsakojake igre: včasih v spomin „besede“, ki je bila ob tisočletnici slavjanskih apostolov — sv. Cirila in Metodija, — drugoč v spomin vstanovljenja naše „narodne čitalnice“, spet v spomin prvega slovenskega tabora itd. Tako smo tudi letos videvali že več časa na poslopju „ljudske šole“ prilepljen velik trobojni papir z nekim novim napisom. Brali smo: „Dne 26. majnika bo v prostorih „političnega društva“ večerna zabava v spomin rojstnega dne neumrlega in nepozabljivega dr. Ant. Klemenčiča. Program: I. Govor, II. Ravni pot — najboljši pot, III. Ne vem, IV. Deklamacije in petje. Začetek zvečer ob 7. uri.“

Ob napovedanem času zbralo se je silo ljudstva iz trga in okolice, starih in mladih, tako da je skoro prostora primanjkovalo; — dokaz, kako je bil pokojnik ljudstvu priljubljen. Videl sem med množico i mnogo nenarodnjakov.

Veselica začne se sè slavnostnim govorom, v kojem se razloži iste pomen in namen, ter se iztekne delovanje pokojnika za Slovence v obče, a imenito za ljutomerski trg in okolico; opomni, da mu spomenek, ki ga je narod daroval, že krije gomilo, ter obžaluje, da se nije mogel s posebno svečanostjo postaviti, ker so razmere med Slovenci bile preneugodne; načrta kratki životopis pokojnikov, spomenovši, da je bil podravnatelj bogoslovskega semenišča in profesor morale na vseučilišču v Gradcu; od tod prišel je v Ljutomer za župnika, bil je člen raznih društev itd., ter da se edino njemu imamo zahvaliti, da je ljudstvo ljutomerskega okraja doseglo sedanjo stopnjo omike. Da bi povsodi po Slovenskem taka politična zrelost vladala, mogli bi naši poslanci porabiti zlati čas doma v boljšo svrhu, kakor v zbornicah, kjer so vse njihove besede bob ob steno. Resnične so tore besede na stečku zlatimi črkami napisane:

„Klavdiju Neronu, sijajnemu cesarju in višjemu duhovniku.

Ker je okrajno očistil razbojništva in onih, kteri so v krivoverstvo zapeljavali človeštvo.“

Ti krvavi a zgodovinski dnevi ostanejo dika in ponos naše cerkvi in najkrasnejši kinč njen. Hvala Bogu, da so bratje naši stanovitni bili!“ s povzdignjenima rokama moli Eseneč in svetle solze se mu utrinjajo. „No, tudi o svojem očetu mi kaj povedi.“

„Očeta mojega“, nadaljuje Emilij, „pokristijanil je neki učenec apostoljskega kneza. Oče namreč bil je zapustil službo cesarjevo zavoljo njegove okrutnosti in požara, ter je potem mirno in tiho živel na svojem domu, kjer je preganjane vernike sprejemal in svetoval jim. Naposled so vohuni tudi njega izvohali in izdali Neronu, ki je dal obglaviti ga, a to skrivaj, ker se je bal Rimcev, kteri so očeta jako cenili zaradi državljanskih njegovih kreposti.“

„Ali si tudi ti zapustil službo cesarsko?“

„Ne, ker ravno takrat postal sem tribun, in predniki naše občine so mi svetovali, naj ostanem v službi, kajti utegnem mnogo koristiti cerkvi. Jaz sem se udal in učinil, česar so želeli. Kedar sem odšel iz Rima na Sirsko, izročil mi je Lin, naslednik Petrov, neke liste, kakor sem ti bil poprej omenil, da jih izročim biškupu jeruzalemskemu. Dospevšemu na Sirsko došlo mi je povelje od Cestija Gala, davnega mojega znanca, naj grem v Jeruzalem poizvedat, kako narod sodi Flora, ki nam ga vedno tožijo. Jaz sem jako rad sprejel ta posel, ker se mi je s tem ponudila lepa prilika, da moram osebnost spoznati vašega kiškupa in točno izvršiti naročilo. Toda čudom sem se čudil, ko sem došedši le-sem opazil, da se je mesto bilo vzburilo in Rimce izgnalo. Kako je to?“

„Bojim se“, odgovori Hanani tresoč z glavo, „da ne bi ta ustaja navalila silne nesreče na Judovsko. Svetopisemska prerokovanja so se začela spolnovati.“

(Dalje sledi.)

„Buditelj narodov,
Bil vedno si goreč,
Razširjal blagoslov
Za domorodno reč“.

Dalje podaja govornik — kar bi pa bil bona fide lahko opustil — razmerje med pokojnikom in sedanjim njegovim naslednikom; povdarja, da se ne bi ono razdiralo, kar se je enkrat težko sezidalo; odbija sumičenje, da bi bil njegov naslednik narodni nasprotnik ali vsaj mlačnež za to, ker se inace piše, kakor mu ime med narodom doni itd.

Govor bil je tu i tam pretrgan več ali manje živahnimi klici: „slava pokojniku“, „živel nam v spominu!“

Vsled programa sledi: „Ravni pot — najboljši pot“, šaloigra, koja se k boljšim računim ter je povse pristojna za naš oder. Tako i burka: „Ne vem“. — Baron je svojo nalogo hvalevredno dovršil, pokazavši, da ima sposobnosti za resnobne uloge. Tona, ker se prvič na odru, bila je malo plaha. Raven se je sicer malo neokretno držal, kar pa gledalcev vendar nije zmotilo. Redke sposobnosti pa ima za predstave učitelj Krivec; pri njem je vse naravno; kdor ga samo vidi, mora se nehotice sladko nasmejati. Marjeta se je pokazala zelo večšo šaljivim ulogam. Tudi stari sluga Jakob, čeravno je imel malo govoriti, vendar se že iz tega vidi, da je spreten za ozbiljne značaje. A cerkovnik, ki je vse prav dobro pogodil, nas je vse razveselil.

Po igrah slišali smo še deklamacije, in naposled zapel je „Sokol“ več pesmi; najboljša bila je dvospev „sanje“.

* * *

Da, pravo, vse to bile so puste — — — sanje. Politično društvo snuje se, že ne znam kako dolgo — z besedami. Čitalnica je zaspala, ter se nedavno spet iz globokega sna, ki ga je snivala leto in dan, vzbudila, — a spomin na onega, ki je v krogu svojih prijateljev slavil včerajšnji*) dan, še nije zaspal, bdije, in živi v srcu vsakega, koj je pokojnika imel čast poznavati. Vječnaja mu pamjat!

Iz Mitweide na Saksonskem, 25. maja. (Pogreb županov. — Višji dijaki.) Zadnjič že sem vam obljubil poročati o pogrebu tukajšnjega župana, toraj naj danes ob kratkem to omenim. Pripeljali so njegovo truplo v nedeljo 9. maja sem v Mitweido, in popoldne ob 3. uri je bil slovesen pogreb. Nazoči so bili vsi višji državni in mestni uradniki, mnogo slavnih družin, vsa društva tega mesta s svojimi zastavami, učenci tukajšnje tehnike in meščanske šole. Na grobu so peli udje pevskega društva na tehniki, in nadgrobni govor je govoril gospod župnik dr. Büchner, ki je povdarjal zasluge ranjcega.

V zadnjem dopisu sem omenil, da Rusi nočejo stopiti v slovansko društvo „Ognisko“, danes pa imam vam povedati, da zdaj sami mislijo osnovati enako društvo. Natančneje o tem še ne vem in bom že o ugodnem času poročal. Veselje je, da tukajšnji Slovani snujejo svoja društva, da se tem ložej branijo potujčevanja.

Med tukajšnjimi dijaki na tehniki se godi mnogo nereda; hočejo se dijakom na vseučiliščih v enako vrsto postaviti v vsem, razun v vedah. Tako so sklenili napraviti lastno akademično sodnijo, kar pa, se ve da, jim ni bilo dovoljeno. Po vseh nemških višjih šolah se pa pridno po komanu (komanmässig) pije, tudi v tem nočejo za drugimi šolami zaostajati, am-

pak jim še v izgled biti. Večji del nemških dijaških društev nima nobenega pomena, kakor prav zelo pijančevati, n. pr. „Plattdeutscher Verein“, „Turünger Verein“ itd., prekosi društvo „Arminia“, kterega udje se vsak četrtek in vsako soboto v kakej pivnici zbirajo in celi večer poskušajo, kdo bi mogel več piva izpiti. Ali ravno to nezmerno popivanje ima jako slabe nasledke. Pijani začnejo razgrajati in tukajšnja policija ima ž njimi dovolj opraviti. Tudi sodnija ima ž njimi opraviti in mnogo jih mora plačevati denarne kazni ali pa v ječi zaprtim sedeti. Na črni tabli so vedno napisane postave zoper ponočno rogoviljenje, po-boje itd., pa vse to nič ne zda. Ker ne morejo tukaj dovolj razgrajati, pa gredo še v sosedne kraje. V sredi aprila je bila policija v Chemnitzu tri na enkrat zaprla in ondotna sodnija obsodila, da so plačali po 30 mark kazni. V začetku maja je bil somenj v Hainichen-u, več dijakov od tu je bilo šlo tje in so tam škandale napravili; ondotna straža je hotela enega zapreti, pa so ga jej njegovi tovariši iztrgali iz rok. Med tem ravsanjem je celo eden s samokresom na stražnike ustrelil, pa, hvala Bogu, ni nobenega zadel. Potem so pa vsi odnesli pete. Dva sta med begom zgubila kape, ktere so pa našli, in v kapah so bila imena zapisana, in tako so zvedeli, kteri so bili pri razsajanji; zdaj bo neki proti njim očitna sodnijska obravnava. Gotovo boste mislili, da vodstvo, kteremu tako obnašanje dijakov gotovo ni v čast, rogovileže ostro kaznuje. Res, da včasih kteremu žuga z izključenjem, ali nihče se za žuganje ne zmeni. Če pa kterega izključi, ga drugoga pol leta zopet nazaj v šolo sprejme. Tako sta bila prejšnjega pol leta dva izključena, pa še od tod nista šla, ampak sta čakala začetka tega polletja.

Binkoštno praznike smo imeli jako prijetne in tukajšnje strelno društvo je praznovalo svoj pomladanski praznik. Dva uda sta dobila svetinje, ker sta v društvu že 50 let. Ljudstvo pa je ob teh praznikih zelo popotovalo; vsi vlaki so bili natlačeni. V obrtnijskem mestu Chemnitzu, kakor se sliši, so morali zraven rednih vlakov v teh praznikih napraviti še 60 izvanrednih. Pa pri tukajšnji železnični vožnji ni tako natančnjega nadzorovanja zastran vožnih listov, ko na avstrijskih železnicah, ampak vse je prepuščeno konduktarjem, vratar pa se čisto nič za to ne peča. Tukajšnje občinstvo je pa v tem obziru še zadosti pošteno, da ne skuša brez plačila oditi.

Domače novice.

V Ljubljani, 1. junija.

(Banka „Slovenija“) je imela včeraj popoldne ob 4. uri svoj občni zbor, kterega se je vdeležilo 18 delničarjev, ki so zastopali 481 akcij. Bilanca kaže, da banka ima po odbitih vseh stroških 278 goldinarjev 28 krajc. dobička, kar je, se ve da, malo, pa vendar le kaže, da se banka krepi. G. Urh je izstopil iz odbora, v kterega so bili voljeni prav veljavni in zanesljivi možje. Tudi je bil sprejet nasvet g. Urha, da bi se delničarjem, kterih delnice so zapadle, sčasoma vplačani denar nekoliko povrnil, če bode banka imela velik dobiček.

Obširneje poročilo prihodnjič.

(„Narod“) nam očita, da iz fanatične za-grizenosti nismo ponatisnili za celo deželo prevažne interpelacije o volitvah, samo zavoljo tega ne, ker jo je dr. Zarnik sestavil. To je hudovoljno sumičenje. Da dr. Zarnikove predloge, ki so deželi na korist, enako čislamo

kakor predloge dr. Bleiweisove in drugih, pokazali smo lani, ko smo interpelacijo Zarnikovo o pomemčevanju šol in vradov celo ponatisnili. Bili bi tudi interpelacijo o volitvah za kupčijsko zbornico, da nam bi jo bil g. dr. Zarnik poslal, ali pa saj vredništvo „Slov. Naroda“, da bi jo bili ob enem z njim vred objavili. Tega pa nočemo, da bi objavljali zastarele od drugih listov že pozabljene reči.

(Popravek.) Iz Dunaja nam pošlje rodoljub sledeče vrstice: „Slovenec“ ima o dr. Andriju Gostiši, da je rojen v Črnicah blizo Idrije, kar ni res. Gostiša je bil rojen v Čr-nem vrhu ob vipavsko-idrijski cesti, prav za prav v Plestenicah za Logom, ktera soseska spada pod črnovrško cerkev. — Priobčevaje ta popravek izrekamo zahvalo prijaznemu dopisniku za-nj.

(Gosp. J. Noll,) vodja slovenskega gledališča v Ljubljani, je bil povabljen v Zagreb, da bi tam v par operah pel. Kakor slišimo, je v soboto res stopil na oder, Hrvatje so ga sprejeli z glasno pohvalo in priletelo mu je več vencev na oder.

(Poslanica) Po posebnih opravilih prišel sem nedavno v staro poslopje šolsko, v kterem domujejo sedaj razun gimnazije pripravnica učiteljska, vadnica in druga mestna šola, odkar se je iz njega popolnoma preselila realka. Spodej so se po tlaku na obeh straneh sprehajali s svojim ravnateljem ljudski gospodje učitelji, in med tem, ko so prihajali raznih vrst učenčki in učenci, hlabro pušili tobak, da se je kadilo krog in krog kakor v kosarni ali tovarni, in vendar je šola svetišče. No, si mislim, to je napredek in svoboda! Dokler sem jaz hodil v šolo, kaj tacega po šolskih prostorih ni bilo videti; tudi sedaj v prvem in drugem nadstropji tega nisem bil opazil. Morda je gospodom profesorjem dosta dima prihajalo že od spodej. Učenci so se mi po večini dozdevali borni po opravi in telesnem zdravju. Tem se prepoveduje — in po pravici — tokak; ne bi li gospod šolski nadzornik Pirker, kteri po ljudskih šolah na deželi viteško preganja slovenske zemljovide in sploh narodne stvari, pregnati hotel iz javnega šolskega poslopja vsaj tega nerodnega tobakarstva? Prosimo odgovora: (dotičnikom, se ve, ne nam. Vredn.)

Razne reči.

— Iz Celovca se nam piše: Kakor sem vam že naznanil, se je tukaj vstanovilo društvo za ljudsko kuhinjo. Ker je bilo občinstvo pri nabiranju darov zelo radodarno, bode omenjenemu društvu mogoče to koristno napravo s 1. junijem pričetati. Kuhinja bo v samostanu čč gg. Benediktinov na benediktinskem trgu.

— Profesor Vonbank, ki je pred 15 leti podučeval na gimnaziji ljubljanski, pozneje pa vredoval predarelski časnik, je sedaj odgojitelj dednega princa Isenburg-Birsteina. Pred nekimi dnevi šla je po časnikih novica, da ga je pruska vlada iz nemških dežel izgnala in da se hoče knez Isenburg zarad tega pritožiti na Dunaju in v Berolinu, češ, da mu nihče ne more braniti izbrati si odgojitelja za svoje otroke. „Germania“ pa iz prav zanesljivega vira poroča, da vlada je od profesorja Vonbanka le zahtevala, da naj si pridobi nemško domovinsko pravico, ker ga je imela za dvornega kaplana knezovega. Ko se ji je pa povedalo, da je le odgojitelj, ni nič več ugovarjala in knezu ni bilo treba pritožiti se niti v Berolinu niti na Dunaju.

*) Rodil se je 26. majnika 1819 v fari sv. Magdalene pri Kapeli kraj Radgone; preminol 11. nov. 1873. Pis.

— Procesije sv. R. T. v Mniho-
vem se je vdeležilo jako veliko ljudstva, zlasti
pa nenavadno veliko vseučilišnikov, ki so bili
prostovoljno prišli in so se prav lepo in spodbudljivo obnašali. Še nobeno leto jih ni bilo
toliko videti.

— O procesijah S. R. T. je Linzer
„Tagespost“ imela bogokleten članek ter je bila
zarad tega konfiscirana.

— „Ueber Interessenvertretung
im Staate mit besonderer Beziehung auf
Oesterreich“ — se imenuje knjižica, katero je
izdal knez Alojzij Liechtenstein, založil
pa knjigotržec Sartori na Dunaji. V uvodu
omenja pisatelj na kratko zdaj v Evropi za
gospodstvo borečih se strank, posebno libe-
ralcev in socialistov, ki zdaj največ ropota
delajo in so res že države pritirali do pogube.
Nalogo in moč rešenja ima le tretja stranka,
katoliško konservativna; ta, zdaj sicer nikjer
na krmilu, ima prihodnost za-se, ker oni dve
stranki, namreč liberalna, ki je zdaj na vr-
huncu moči, in socialistična, ki hoče le pre-
kucijo, morate kmalu razpasti. In ravno ker
bo imela ta velika po vsi Evropi razširjena
katoliško konservativna stranka v bodočnosti
važno nalogo, popraviti, kar so druge stranke
pokvarile, in zopet zidati, kar so pokončale;
ravno zato treba, da se že zdaj pripravlja za
to velikansko in veličastno delo. V tej ome-
njeni knjigi pa jej je dan nekak kašipot vsaj
za prvi pričetek. Naj tu navedemo zadržaj po-
sameznih oddelkov. Knjiga obsega namreč. I.
Notranje sedanje politične razmere držav ev-
ropskih v obče. — Ideje konservativne. — II.
Novo oživiljenje konservativnih idej v sedanjih
kupčijskih in obrtnijskih, odvetniških in nota-
rijskih zbornicah (kamorah). — III. Treba, da
se ustanovijo kamore za kmetijstvo kot samo-
upravni uradi za pospeševanje blagra posest-
nikov zemljišč, namreč 1. véliko-posestnikov,
2. kmetovalcev. — IV. Kupčijske in obrtnijs-
ke zbornice so samoupravni uradi le za za-
stopanje zadev vélikega trgovstva in vélike
obrti. — V. Treba, da se osnujejo kamore,
ki bodo samoupravni uradi za zastopanje bla-

gra manjšega (drobnega) trgovstva in manjše
obrti. — VI. Treba, da se napravijo kamore
kot samoupravni uradi za zastopanje blagra
delavcev ali pomagáčev. — VII. Konečne
opazke. — Po tem podaja pisatelj postavo, po
kateri naj bi se kupčijske in obrtnijske zbornice
uredile in popravile, isto tako o odvetniških in
notarijskih kamorah ter poročilo državnega
zboru o peticiji dunajskih delavcev. Knjiga je
res mikavna in podučna za vsacega, ki se
peča z vprašanji sedanjega časa, in to je menda
dandanes vsak misleči človek. Dobiva se pri
vsakem knjigarji in velja 50 kr.

Prihajajoči in odhajajoči železnični vlaki v Ljubljani.

Južna železnica.

Iz Dunaja	poštni vlak	ob 3. uri	4 min.	popoldne.
„	brzovlak	„ 6. „	8 „	zvečer.
„	hitri poš. vl.	„ 2. „	48 „	ponoči.
„	zmešani vlak	„ 9. „	17 „	zvečer.
Iz Trsta	brzovlak	10. „	31 „	zjutraj.
„	poštni vlak	12. „	57 „	opoldne.
„	hitri poštni vlak	3. „	43 „	ponoči.
„	zmešani vlak	4. „	45 „	zjutraj.

(Brzovlaki stojé po 4 min., navadni vlaki po 10 min.,
zmešani po pol ure.)

Rudolfova (gorenjska) železnica.

Odhajajo na dan po 3 vlaki; prvi ob 3. uri 55 min. ponoči.
drugi „ 10. „ 40 „ dopoldne.
tretji „ 6. „ 35 „ popoldne.
Prihajajo pa trije: ob 2 uri 35 min. ponoči odsv. Valentina.
„ 7. „ 45 „ zjutraj „ „ „
„ 6. „ — „ zvečer od Lesec.

Telegrafične denarne cene 31. maja.

Papirna renta 70.05. — Srebrna renta 74.45. —
1860letno državno posojilo 111.75 — Bankine akcije 969.
— Kreditne akcije 233.50. — London 111.35 — Srebro
102.—. — Ces. kr. cekini 5.26. — 20Napoleon 8.88.

Pobožnim Slovincem naznanujemo, da
do četrtega bodo gotove podobice

presv. Jezusovega Srca z molitvijo,

s katero naj bi se po namenu sv. očeta
papeža Pija najsvetejšemu Srcu posvetili
in darovali. (40—1)

Dobivale se bodo pri g. Ničmanu.

Dramatična šola,

ktero hoče ustanoviti „Dramatično
društvo“ v Ljubljani, se bode za-
čela s **1. junijem** t. l. Poduk v
deklamaciji, mimiki, petji in v drugih
k dramatici spadajočih predmetih bode
brezplačen. (38—3)

Oglasi se sprejemajo v dramatični
pisarni (v čitalnici I. nadstropje) v
uradnih urah od 2.—4. ure popoldne.

V Ljubljani 24. maja 1875.

Odbor dram. društva.

Leopold Götzl,

stanujoč blizu nunske cerkve hš.-št. 25,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato
zalogo raznih

podobarskih, malarskih in zlatarskih
reči, na papirju, platnu ali kositarju;
pôdobe rezljane iz lesa, ali narejene iz
gipsa. (40—3)

Prodaja tudi vse, kar se potrebuje za
šolo in sploh pisarske reči.

Na Prodaj je lep križev pot z okvir-
jem visok 25“ in širok 20“; ravno tako
tabernakelj in za krsten kamen, več
velikih podob Krizanega za pokopališča
in več družega.

Priporočam se vsim duhovnim gospo-
dom tudi za prenovljenje ali izdelovanje
altarjev, priznic in križevih potov, z eno
besedo, vsih cerkvenih reči ter obetam
pošteno delo in kolikor mogoče po nizki ceni.

Prevzamem in sprejemam tudi vsa na-
ročila cerkvenih oblek, banderjev in pa
cerkvenega perila ter obetam vsa naročila
izvrševati po željah prečastitih naročnikov
in jim z dobrim blagom postreči.

Eksekutivne dražbe.

4. junija. 3. Tone Her-
šak-ovo iz Prema (1000 gl.),
— 1. Jan. Boštjančič-ovo iz
Smerja (1800 gl.), — 1. Jož.
Zadnek-ovo iz Celja (1700 gl.),
vse v Bistrici. — 2. Fr. Bra-
tovž-ovo iz Podgriča (1027 gl.)
v Ipavi. — 2. Fr. Pirce-ovo
iz Malenske vasi (700 gl.),
— 3. J. Črček-ovo iz Hrastja
(1200 gl.), — 1. Mat. Da-
rovic-ovo (963 gl.), vse v Ru-
dolfovem. — 2. Lor. Jerak-
ovo iz Dovskega (1582 gl.),
— 2. Luk. Burja-vo iz Vrha
(2000 gl.), obe na Brdu. —
3. Tone Trost-ovo iz Podbrega
(188 gl.), — 1. Jože Kopa-
čin-ovo iz Podrage (1380 gl.),
obe v Vipavi. — 1. J. Pin-
sar-jevo iz spodnje Lipnice
(1095 gl.) v Radoljici. — 3.
Jan. Ulčer-jevo iz vrha (86 gl.)
v Litiji.

5. junija. 3. Jak. Za-
lar-jevo iz Studenca (1724 gl.),
— 3. Valentin Bergant-ovo iz
zgornje Šiške (2717 gl.), —
1. Jože Strle-jevo iz Matene
(66 gl.), — 3. Matej Smole-
jevo iz Ljubljane (100 gl.),
— 1. Miha Narobe-jevo iz
Zbil (1068 gl.), vse v Ljub-
ljani. —

Pri Dunajski razstavi leta 1873 2 medaliji za
napredek za 8 zvonov s skupno težo 300 centov vlitih
za votivno cerkev na Dunaji in razstavljenih.

Ces. kralj.

dvorna livarna za zvonove in metale Ignacija Hilzerja & sinov

(8—5)

v Dunajskem Novem mestu

(Ignac Hilzer & Sohn in Wiener-Neustadt.)

se priporoča za naročevanje

zvonov vsake teže in vsakega glasa

ter tudi za vsake

Za prej odločeni glas ali čisto ha-
monični akord naročenega zvonovja (več
zvonov) se daje poročstvo. Zvonovom se
pridaja tudi vsa druga oprava, jarni iz
lesa ali železja po najboljši in najnovejši
šegi narejeni, tako da se veliki in težki
zvonovi prav lahko gorijo, ker teko po
zobeh na novo iznajden način; tudi se
lahko presučjejo, kedar koli treba, brez
posebne naprave, tako da zvonovi dalje
trpe in mnogo lepši pojo.

Naročila se izgotovljajo natančno
in po cen.

Zarad plače so vsi pogoji.

Kar ta livarna obstoji, 33 let, je vliła 2930 večih zvonov, ki so tehtali 12800 centov.

izdelke iz vlitiga metala.

Tudi se zvonovi tako vredijo, da
se pri zvonjenju vsi lepo vjemajo in
kembji drug za drugim v lepem redu
bijejo. Za tako vredenje je iznašla ta li-
varna novo sistemo, po kateri vsak novo
opravljeni zvon, pa tudi vse zvonove v
zvoniku en sam človek v kakih urah po
zelo priprosti napravi brez vseh stroškov
tako vrediti more, da zvonovi enako
hitreje ali bolj počasi tekó. Ta napra-
va se da posebno vgodno napraviti pri
jarnih iz železa skovanih ki tekó na
okroglih zobeh po lastni c. k. izključe-
ljivo priv. iznajdbi.